

СЕКЦІЯ 2

ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Потриваєва Н.В.

д-р екон. наук,
професор кафедри обліку і оподаткування

Лугова О.І.

канд. екон. наук, старший викладач
кафедри обліку і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ

Бухгалтерський облік як основна інформаційна система про стан і рух активів, джерел їх утворення і господарських процесів повинен бути адаптованим до змінених умов діяльності сучасного підприємства і більш повно враховувати екологічний та соціальний аспекти сталого розвитку й стратегічне планування наслідків господарської діяльності.

Як зазначають представники аудиторської компанії Deloitte [1]: «у сучасних умовах господарювання для успішної компанії недостатньо просто отримувати високий рівень прибутку. Вона повинна здійснювати свою діяльність, таким чином, який відповідає етичним принципам і принципам соціальної відповідальності, тобто мінімізуючи негативний вплив на навколишнє середовище, з огляду на інтереси всіх груп стейкхолдерів і позитивно впливаючи на суспільство, а також на планету в цілому».

Інтегрована звітність являє собою поєднання фінансової інформації, підготовленої за Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), а також національними П(С)БО, розробленим на основі МСФЗ, з нефінансової інформацією у сфері сталого розвитку, підготовленої відповідно до керівництва GRI (Глобальна ініціатива зі звітності) [2].

Оскільки діюча версія Міжнародного стандарту інтегрованої звітності (МСІЗ) не включає поки в свій склад набір показників та індикаторів звітності, то доцільно користуватися як показниками, запропонованими МСФЗ (та/або національними стандартами обліку), так і показниками сталого розвитку, а крім того, використовувати свої власні показники ефективності роботи з капіталами і показники, що враховують специфіку діяльності компанії. Інтегрована звітність в частині фінансових показників повинна базуватися на трьох основних концепціях:

1) концепції справедливої вартості, яка дозволяє надавати користувачам інформацію про фінансовий стан і результати діяльності компанії, виходячи з реальної вартості елементів звітності;

2) концепції пріоритету економічного змісту над правовою формою, відповідно до якої професійне судження дозволяє робити висновки про економічну форму і більш достовірно відображати елементи звітності;

3) концепції прозорості, яка забезпечує відображення всіх суттєвих деталей діяльності компанії.

Саме ці три напрямки дозволяють найбільш точно і комплексно підійти до оцінки реального стану бізнесу компанії. Але не можна базуватися лише на фінансових аспектах і показниках оцінки даних звітності. Адже інтегрована звітність повинна відображати вплив компанії на економіку і тому максимально достовірно надавати фінансову інформацію, крім того, вона повинна відображати вплив компанії на навколишнє середовище і суспільство. Інтегрована звітність повинна давати уявлення про те, «який внесок компанія робить або має намір зробити в майбутньому для поліпшення або деградації економічної, екологічної та соціальної ситуації, процесів розвитку і тенденцій на місцевому, регіональному і глобальному рівнях» [2].

Ключові показники звітності у сфері сталого розвитку, які повинні відображатися в інтегрованій звітності, можна згрупувати за трьома складовими:

1) економічна складова, що представляє собою створену і розподілену пряму економічну вартість, доходи, операційні витрати, виплати співробітникам, постачальникам сировини і матеріалів, постачальникам капіталу, державі, пожертвування та інвестиції, нерозподілений прибуток;

2) екологічна складова, яка включає в себе результати діяльності, пов'язані як з вхідними потоками (сировиною, енергією, водою), так і з вихідними потоками (викидами, скидами, відходами, а також витратами, пов'язаними з навколишнім середовищем);

3) соціальна складова, тобто чисельність співробітників і плинність кадрів, взаємини співробітників і керівництва, здоров'я і безпеку на робочому місці, навчання і освіту, рівень оплати праці та соціальний пакет, інвестиції в проекти соціальної сфери.

Основа системи показників інтегрованої звітності наведена на рисунку 1.

Загальним в показниках є те, що в їхній основі лежить оцінка вартості бізнесу, вартості капіталів.

Склад інформації, яка повинна бути подана в інтегрованій звітності, вимагає наявності певного інструментарію, змінює підходи до планування робіт зі складання інтегрованої звітності і, відповідно, виникає необхідність вирішення наступних завдань:

– внесення коригувань в усі елементи облікових систем: методологію, методику, організацію облікового процесу, процедури збору і обробки облікової інформації. Необхідно розробити внутрішній регламент, що підлягає розкриттю інформації. Внести зміни в структуру аналітичних рахунків у фінансовому та управлінському обліку, що дозволить сформулювати необхідну для включення в інтегровану звітність аналітичну інформацію

фінансового та нефінансового характеру;

- актуалізація інформаційних систем економічного суб'єкта;
- координація діяльності функціональних підрозділів, які будуть задіяні в процесі складання та подання інтегрованої звітності;
- планування самого процесу підготовки інтегрованої звітності;
- розвиток інтегрованого мислення для складання якісного звіту;
- впровадження в практику управління економічним суб'єктом принципів соціальної відповідальності відповідно до Міжнародного стандарту ISO 26000 «Керівництво з соціальної відповідальності», розробленим Міжнародною організацією зі стандартизації, Глобального договору ООН та ін.

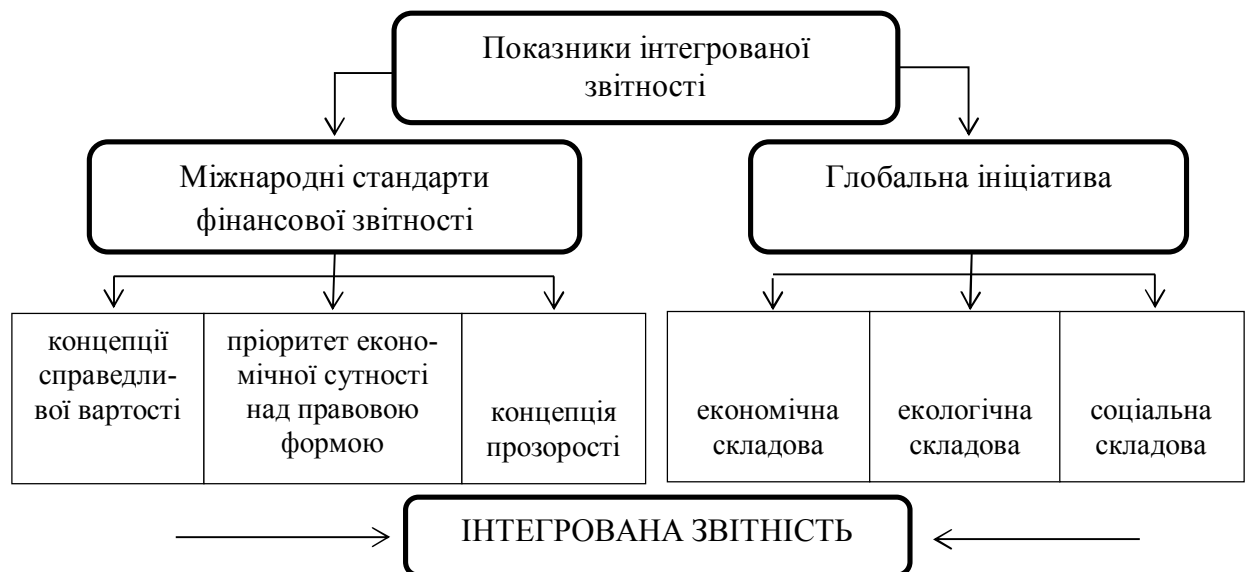

Рисунок 1 - Групи показників інтегрованої звітності

Джерело: сформовано автором

Інтегрована звітність повинна містити в собі всі істотні дані про стратегію компанії, корпоративне управління, показники її діяльності та перспективи, що відображають її економічне, соціальне і екологічне оточення. Крім того, має даватися ясно і чітко уявлення про те, яким чином компанія здійснює розумне керівництво і формує свою вартість.

Інтегрована звітність містить цілісну картину розвитку компанії, що дозволяє завойовувати довіру заінтересованих користувачів і розвивати відносини з ними. Повнота розкриття фінансової та нефінансової інформації дозволяє інвесторам робити обґрунтовані висновки про компанію, основні можливості і ризики, пов'язані з нею. Сприяє здійсненню операційного контролю та управління фінансовими ризиками. Інтегрована звітність дає можливість збирати і комплексно аналізувати інформацію, що стосується результатів діяльності компанії, її стійкого розвитку. На основі такої інформації приймаються виважені рішення, пов'язані з подальшою стратегією компанії, способами мінімізації витрат і ризиків.

Список використаних джерел

1. Integrated Reporting: a Better View? Deloitte. Global Sustainability and Climate Change Services. 12 p. [Electronic resource]. Retrieved from: http://www.deloitte.com/assets/DcomGlobal/Loal%20Assets/Documents/Sustainability%20and%20Climate%20Change/dtt_1_Deloitte_Integrated_Reporting_a_better_view_Sep_2011.2.pdf.
2. Руководство по отчетности в области устойчивого развития G4. URL: <https://www.globalreporting.org/resource/library/Russian-G4-Part-One.pdf> (дата звернення: 28.04.2020).

Янковська Т.Ю.
студентка 3 курсу,
обліково-фінансовий факультет,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Науковий керівник:
канд. екон. наук, доцент Сирцева С.В.
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ З КОНТРОЛЮЮЧИМИ ОРГАНАМИ

Звітність в електронній формі з дотриманням вимог законодавства про електронний документообіг зобов'язані подавати платники податків, які відносяться до великих і середніх підприємств (п. 49.4 Податкового кодексу України) [1]. Інші платники мають право здавати звітність в електронній формі за власним бажанням.

Електронний документообіг із контролюючими органами здійснюється відповідно до законодавства та на підставі договору про визнання електронних документів, який визначає взаємовідносини суб'єктів електронного документообігу (п. 2 розд. I Порядку, затвердженого наказом Мінфіну від 06.06.17 р. № 557) [2].

Договір – це документ, що визначає права та обов'язки сторін у процесі електронного документообігу. Він укладається шляхом приєднання автора (суб'єкта господарювання – юридичної або фізичної особи) до договору через подання заяви про приєднання (п. 1 розд. II Порядку № 557) [2].

Суб'єкт господарювання створює електронну звітність у строки та порядку, які визначені законодавством, із зазначенням усіх обов'язкових реквізитів і з використанням надійного засобу електронного цифрового підпису (ЕЦП).

Створення електронного документа завершується накладенням на нього ЕЦП, електронної печатки (при наявності), як передбачено для аналогічного документа в паперовому вигляді (п. 3 розд. II Порядку № 557).

Для подання електронної звітності необхідна наявність: